

Poznámky k textu buly

Představení observantů se v rámci snah oddálit provedení reformy, uložené jim roku 1532, ještě jednou pokusili podříditi si rodinu kapucínů.

Pro tuto myšlenku získali kardinála Carlo Carafu, jenž byl synovcem Pavla IV.

Zdá se, že již byla bez vědomí kapucínů připravena k vydání bula o opětovném spojení. Když se generální vikář Kongregace kapucínů Tommaso z Città di Castello o tom dozvěděl, podařilo se vrátit observantům úder tím, že od Pia IV dosáhl vydání buly *Pastoralis officii* z 2. dubna 1560, kterou pa-

pež »doslovně« přepsal a potvrdil předchozí bulu Pavla III. *Exponi nobis* (Řím, 25.08.1536), jíž se celý obsah buly *Religionis zelus* (Viterbo, 03.07.1528) a právo na řízení Kongregace kapucínů přenášelo z bratří Ludvíka a Rafaela z Fossombrone na jakékoli zvolené generální představené Řádu.

Kromě toho, že tak vnější identitu Kongregace, výslovně v dokumentu také zakázal, pod trestem exkomunikace »nastupující bez vyhlášení«, aby tzv. Poustevníci sv Františka, které založil Sicilan Girolamo Lanza, nosili podobný hábit jako kapucíni.

Prameny:

Generální archiv OFM Cap. v Římě: sekce QA 225, č. 278, (zde je uložen originál a dva opisy z 28.06.1560). Srov. BOVERIUS, Z. [Zaccaria Boverio da Saluzzo]: *Annales, sive Sacrae Historiae Ordinis Minorum Capuccinorum Sancti Francisci*, sv. I, Lyon 1632, s. 567-574; WADDING, L.: *Annales Minorum*, sv. XIX, Roma: Bernabò & Lazzarini, 1745, s. 615-620 (525-530); WICKART, M. [Michael von Zug], *Bullarium Ordinis FF. Minorum S.P. Francisci Capuccinorum*, sv. I, s. 25-28; CARGNONI C. – GASTALDI R.: *I frati cappuccini. Documenti e testimonianze del primo secolo*. sv. 1. *Ispirazione e Istituzione*, Perugia: Edizioni Frate Indovino, 1988, s. 70-74.

Literatura:

Criscuolo V. (ed.): *I Cappuccini. Fonti documentarie e narrative del primo secolo (1525-1619)*, Roma: Curia gen. dei Cappuccini, 1994, s. 102, č. 105.

Bula PASTORALIS OFFICII CURA 1560

PIUS [IV] EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Pastoralis officii cura (meritis licet imparibus) nobis ex alto commissa, nos excitat et inducit, ut circa piorum locorum quorumlibet ac personarum, in eis divinis obsequiis vacantium statum, prospere dirigendum et felici conservandum, et manutenendum nostrae vigilantiae partes, solertius impendamus, ac iis, quae propterea processisse comperimus, ut illibata persistent, apostolici munitur praesidium impartiamur.

2. Dudum siquidem felicitatis recordationis Paulo papae III praedecessori nostro, pro parte tunc vicarii et dilectorum filiorum fratrum Ordinis minorum capuccinorum nuncupatorum exposito, quod, postquam pia memoriae Clementi papae VII etiam praedecessori nostro, pro parte nonnullorum, tunc expressorum fratrum Ordinis minorum expositum fuerat, se desiderare pro animarum salute ac Dei gloria eremiticam vitam ducere et quantum humana patiebatur fragilitas, Regulam beati Francisci observare, et tunc magister provincialis provinciae Marchiae Anconitanae Ordinis minorum conventualium nuncupatorum, ad romanam curiam accedendi et ab ipso Clemente praedecessore, ac Sede Apostolica, quaecumque ad animarum suarum salutem ac Dei gloriam petendi et impetrandi licentiam eis concesserat; ac bonae memoriae Andre-

PAPEŽ PIUS IV., BISKUP
SLUŽEBNÍKŮ SLUŽEBNÍKŮ BOŽÍCH
Pro věčné připomenutí

1. Odpovědnost pastorační služby nám svěřené shůry nás, i přes nedostatečnost našich zásluh, pobízí a přesvědčuje, abychom s velkou pečlivostí rozvíjeli naše poslání ve prospěch zbožných institutů i osob, které v nich slouží Bohu, abychom je vedli k prospěchu, šťastně uchovávali, bděle chránili a dávali zakusit apoštolskou podporu těm, o kterých víme, že jsou živá, aby vytrvala bez porušení.

2. Tak nedávno předložil tehdejší generální vikář bratří Řádu Menších, zvaných kapucíni našemu předchůdci Pavlu III. blažené paměti to, oč předtím požádali také Klementa VII. rovněž našeho předchůdce, někteří bratři z Řádu Menších, kteří měli v úmyslu pro spásu své duše a ke slávě Boží vést poustevnický život a zachovávat přitom Řeholi sv. Františka, nakolik jim to dovolí lidská křehkost. A tehdejší magistr provincie Menších bratří zvaných konventuálové v Marce Ankonské, jim dal souhlas, aby se obrátili na římskou kurii a ke spáse své duše i k slávě Boží si vyžádali od našeho předchůdce Klementa VII. a od Apoštolského stolce, nějaké dovolení. Rovněž i kardinál kněz od svaté Priscily Andrea della Valle, blažené paměti, který v té době byl Ochráncem uvedeného Řádu,

as tituli Sanctæ Priscæ dum viveret, presbyter cardinalis et dicti Ordinis protector, tunc in humanis agens, eis, ut similem impetrationem facerent: ita tamen quod unum ex eorum consortio, omnium ipsorum nomine, magister provinciali, seu capitulo provincie dicatorum fratrum conventualium nuncupatorum, in qua habitarent, singulis annis in signum subiectionis præsentare tenerentur; et ipse magister, si sibi videretur, semel in anno, et non ultra, eos visitare, et si ipsos inveniret Regulam prædictam non observare, ad eam plenius observandam eos monere ac debitis modis compellere posset.

Præter id autem, nec eos de loco ad locum transferre, nec aliquid aliud eis iniungere, aut ab eis exigere valeat, sed potius eos tueri et defendere conaretur, ut in pace possent Altissimo famulari, prout in protectoris et magistri provincialis prædictorum patentibus litteris desuper confectis, plenius dicebatur contineri.

Idem Clemens prædecessor litteras prædictas et in eis contenta quæcumque, pro expressis habens, ipsorum fratrum in ea parte supplicationibus inclinatus, eis, ut secundum Regulam prædictam, vitam eremiticam ducere, et habitum cum caputio quadrato gestare, necnon omnes tam clericos sæculares et presbyteros quam laicos ad eorum consortium recipere, ac tam ipsi, quam alii sic recipiendi, barbam deferre, et ad eremitoria seu loca alia quæcumque cum consensu dominarum eorundem

jim dal souhlas, aby podali takovou žádost, avšak stanovil podmínku, že budou povinni každým rokem, na znamení své podřízenosti, vyslat svým jménem jednoho svého zástupce před magistra provinciála nebo před provinční kapitulu uvedených bratří konventálů, provincie, ve které budou žít a že uvedený magistr, pokud to bude považovat za vhodné, bude moci jednou ročně, ne však častěji, u nich vykonat vizitaci, při které je napomene, pokud shledá, že nezachovávají Řeholi, a náležitě je pobídné, aby ji zachovávali dokonaleji;

že je však krom toho nebude moci ani překládat z místa na místo, ani jim ukládat a od nich požadovat nic dalšího; spíše se měl snažit chránit je a obhajovat, aby mohli pokojně sloužit Nejvyššímu, jak bylo údajně obsáhleji popsáno v dovolujících listech uvedeného kardinála Ochránce a magistra provinciála.

Sám náš předchůdce Klement VII. tedy na základě uvedených listů a jejich obsahu za ujal příznivý postoj k prosbám těchto bratří, a dovolil jim¹ aby vedli poustevnický život podle uvedené Řehole, aby nosili hábit s čtvercovou kapucí, aby mohli přijímat do své komunity kohokoli, ať diecézní kleriky a kněze, tak i laiky, aby nosili plnovous jak oni, tak i ti, které přijmou, aby se souhlasem příslušných majitelů žili v odloučení v poustevnách a na dalších místech, aby v nich bydleli a vedli tam přísný

Non obstantibus præmissis ac piæ memoriæ Bonifacii papæ VIII etiam prædecessoris nostri de una et duabus, non tamen tribus dietis, ac aliis apostolicis constitutionibus, necnon quibusvis privilegiis et indultis apostolicis sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis clausulis et decretis, quæ adversus præmissa nullatenus suffragari volumus; ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si Hieronymo et aliis eius sociis præfatis, vel quibusvis aliis eomuniter vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint, per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

5. Volumus autem quod præsentium transumptis, manu publici notarii subscriptis et sigillo alicuius personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem fides in iudicio et extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ.

6. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis, approbationis, concessionis et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire.

Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarn. Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo, Quarto Nonas aprilis, pontificatus nostri anno primo.

* viz Bonifác VIII., *Tenorem cuiusdam constitutionis*, Roma, 5.5.1298, *Bullarium Franciscanum*, sv. IV, Roma 1768, s. 476-477, č. CLII; IV. Lateránský koncil, 1215, konstituce č. 13, *Ne nimia religio*; II. Lyonský koncil, 1274, konst. č. 23, *Religionum diversitatem*.

Na překážku výše uvedenému není dekret našeho předchůdce Bonifáce VIII., ani dva dekryty vydané na všeobecném koncilu,* ani jiné apoštolské konstituce nebo jakékoli apoštolské výsady a indulty, vydané v jakémkoli znění a formě, nebo jakékoli klauzule a dekryty; bez ohledu na cokoli opačného; ani kdyby bylo Jeronýmu (Lanzovi) a ostatním jeho druhům nebo i jiným, jakéhokoliv stavu, ať společně, či jednotlivě, uděleno od Apoštolského stolce, že nemohou upadnout do interdiktu, či být suspendováni nebo exkomunikováni, apoštolským listem, pokud jejich indult nebude do slovně a plně citován.

5. Přejeme si také, aby opisům tohoto listu podepsaným rukou veřejného notáře, a opatřeným pečeti některého církevního hodnostáře, byla přiznávána tatáž průkaznost na soudu i mimo něj, jaká by se přiznávala originálu, pokud by byl předložen nebo ukázán.

6. Nikomu z lidí dále není dovoleno, porušovat tuto stránku našeho povolení, schválení, udělení a příkazu, nebo se jí opovážlivě protivit.

Pokud by se toho někdo odvážil, ať je mu známo, že upadá do hněvu všemohoucího Boha a blažených apoštolů Petra a Pavla.

Dáno v Římě, u sv. Petra, roku od Vtělení Páně 1560, 2. dubna. v prvním roce našeho pontifikátu.

1. srov. bula *Religionis zelus* (Klement VII., Viterbo, 03.07.1528), ZP 2014/05-06.

consimilem, quod propter eum possit credi frater eorum cogregationis, nisi sub præfati vicarii generalis pro tempore existentis obœdientia et cura permaneat, sub simili poena excommunicationis latæ sententiæ quoquo modo gestare præsumat, Apostolica auctoritate prædicta, tenore præsentium, confirmamus et approbamus, ac omnia et singula in eiusdem litteris dicti Pauli prædecessoris contenta prædicta de novo concedimus.

4. Quocirca universis et singulis venerabilibus fratribus nostris patriarchis, archiepiscopis et episcopis, necnon dilectis filiis abbatibus, prioribus, et aliis personis in dignitate ecclesiastica constitutis, per apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi vel duo aut unus eorum per se, vel alium seu alios, præsentibus litteras et in eis contenta quæcumque, ubi et quando opus fuerit ac quoties pro parte capuccinorum fratrum prædictorum, sive alicuius eorum fuerint desuper requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentibus litteras et in eis contenta huiusmodi, firmiter observari ac singulos, quos illa concernunt, eis pacifice gaudere;

non permittentes eos desuper per quoscumque contra præsentium tenorem, quomodolibet indebite inquietari seu perturbari. Contradictores quoslibet ac rebelles per censuras ecclesiasticas, ac alia opportuna iuris remedia, appellatione postposita, compescendo, ac censuras et poenas ipsas iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

tímto listem, uvedený list našeho předchůdce Pavla III., i jeho celý obsah, takže nikdo, ať už by byl jakéhokoliv stavu, nejen nesmí pod trestem exkomunikace nastupující bez vyhlášení nosit jejich hábit, jak je obsaženo v uvedeném listu našeho předchůdce Pavla III., ale ani hábit jemu natolik podobný, že by mohl být považován za bratra uvedeného kongregace kapucínů, pokud není podřízen pod poslušnost jejímu aktuálnímu generálnímu vikáři.

4. Nařizujeme tudíž tímto apoštolským listem všem jednotlivým našim bratrům patriarchům, arcibiskupům a biskupům, našim synům opatům, převorům, a jiným církevním hodnostářům, aby oni oba, nebo jeden z nich, osobně, nebo prostřednictvím jiných, tehdy a tam, kde to bude potřebné, a pokaždé, když je o to požádají uvedení vikáři a bratři kapucíni, nebo někdo z nich, slavnostně uveřejní tento list i jeho obsah, a byli jim ve výše uvedeném nápomocni účinnou obranou a naši autoritou zajistili, aby tento list a jeho obsah byl pevně zachováván, a oni mohli pokojně požívat všeho toho, co je v něm obsaženo;

ať také nedovolí, aby je v rozporu s jeho zněním někdo jakkoli zbytečně obtěžoval, zneklidňoval a napadal. Kohokoli, kdo by se protivil a bouřil, mohou potrestat církevními tresty a jinými vhodnými právními prostředky bez možnosti odvolání; tresty a cenzury mohou i vícekrát zpříšňovat, a bude-li to třeba, mohou zasáhnout i za asistence světské moci.

locorum se conferre et in eis habitare, vitamque austeram et eremiticam inibi agere, et in quibuscumque locis mendicare, necnon omnibus et singulis privilegiis, indultis et gratiis Ordini fratrum minorum prædictorum, ac eremo camaldulensi beati Romualdi illiusque eremitis, in genere vel in specie, eatenus concessis et in posterum concedendis, æque principaliter uti, potiri et gaudere libere et licite valerent, per suas tam sub plumbo quam in forma « brevis » litteras facultatem concesserat, prout in illis plenius continetur.

Et in eadem expositione, eidem Paulo prædecessori facta, subiuncto quod litterarum prædictarum vigore, nonnulli clerici sæculares, regulares et laici, ab ipsis fratribus, ut præferatur, nominatis, vel uno ex eis ac ab aliis de ipsorum commissione recepti, congregationem fratrum Ordinis minorum capuccinorum nuncupatorum constituerant, ipsique fratres cupiebant litteras prædictas, quoad infrascripta, confirmari et extendi; et propterea eidem Paulo prædecessori humiliter supplicati fecerant, ut huiusmodi eorum votis annuere, de benignitate apostolica dignaretur.

Idem prædecessor attendens uberes fructus, quos Ordo ipse minorum in agro militantis Ecclesiæ eatenus produxerat et in posterum producturum, spe firma sperabat ac dignum censens ut circa ea, quæ ipsius Ordinis incrementum concernebant, benignos favores impenderet,

poustevnický život, aby mohli žebrot na jakémkoliv místě, a aby mohli užívat vlastnit, a požívat svobodně a dovoleně stejným způsobem [jako níže uvedení] všechny jednotlivé výsady, indulty a milosti, udělené až do té chvíle nebo udělené i později v budoucnosti, jak obecně, tak i jednotlivě přiznané Řádu Menších bratří, Poustevně kamaldulů blaženého Romualda a poustevníkům v ní žijícím.

Svým listem, jak s olovenou pečeti, tak i ve formě »breve«, udělil různá oprávnění, která jsou v nich obsáhleji vyložena.

A bylo pak sděleno, v žádosti adresované našemu předchůdci Pavlu III., že na základě tohoto výše uvedeného listu byli pak [mezi kapucíny] přijati někteří diecézní i řeholní klerici a laici, které přijali buď sami jmenování bratří, nebo bratři jimi pověření, takže vznikla kongregace Řádu Menších bratří, zvaných kapucíni, a tito bratři vyjádřili touhu, aby výše uvedený list a jeho obsah byl potvrzen a učiněn trvalým; proto zaslali pokornou žádost papeži Pavlu III., aby v apoštolské dobrotivosti ráčil vyhovět této jejich touze.

Náš předchůdce vzal v úvahu cenné plody, které až do té chvíle přinášelo působení uvedeného Řádu Menších bratří v bojující Církvi, i užitek, který jak byl pevně přesvědčen, bude z něj plynout i v budoucnosti. Považoval tedy za vhodné, zaujmout příznivý postoj k následnému vývoji v uvedeném Řádu.

huiusmodi supplicationibus inclinatus, litteras Clementis prædecessoris huiusmodi, quarum tenores haberi voluit pro expressis, auctoritate apostolica, ex certa sua scientia approbans et confirmans, illas tunc et pro tempore existenti vicario generali congregationis capuccinorum huiusmodi ac ipsius congregationis fratribus, perinde ac si illæ eisdem congregationi et fratribus directæ fuissent, quoad omnia et singula in ipsis litteris contenta suffragari debere decrevit.

Et nihilominus auctoritate et scientia similibus, per suas sub plumbo confectas litteras statuit et ordinavit, quod *ex tunc deinceps vicarius generalis ipsorum fratrum capuccinorum circa finem triennii, ex quo ad officium vicariatus huiusmodi electus foret, vel etiam prius aut posterius, iuxta præfata Regulæ tenorem ac ipsorum fratrum laudabiles constitutiones, vicarios, discretos ac custodes vocem congregationis habentes, quarumlibet provinciarum et custodiarum sibi subiectarum, in loco per ipsum vicarium generalem deputando, ad capitulum convocare posset: quorum si qui legitimo impedimento detenti, ipsi capitolo interesse non possent, per nuntios ab eis deputatos, vel suppletis votis eorum, iuxta ipsorum consuetudinem, præsentia suppleretur.*

Qui sic congregati omnia et singula, quæ alii fratres dicti Ordinis in eorum generali capitulo de iure vel consuetudine et ex privilegiis possent, faciendi, ordinandi, disponendi et potissime eligendi unum religiosum eiusdem Ordinis ac congregationis in eorum similem vicarium generalem facultatem haberent, et ipsius vicarii electionem, si a maiori parte eligentium celebraretur, quamprimum commode fieri posset, generali magistro ditorum

Sklonil se proto k jejich snažným prosbám a po důkladném obeznání apoštolskou autoritou schválil a potvrdil², zmiňovaný list našeho předchůdce Klementa, jehož obsah považoval za opětovně v plném rozsahu udělený, a rozhodl, že tentýž obsah ve všech jeho jednotlivých částech platí nyní pro generálního vikáře kongregace kapucínů té doby a každé doby, a pro její jednotlivé bratry, jako by byly určeny přímo této kongregaci a jejím členům.

Toutéž autoritou a vědomostí, také stanovil a nařídil, svým listem opatřeným olovenou pečeti, že:

od té chvíle nadále generální vikář uvedených bratří kapucínů po skončení tříletí, na které byl zvolen, nebo i dříve či později, ve smyslu uvedené Řehole a chvályhodných konstitucí těchto bratří může na místo, které určí, svolat na kapitolu vikáře, volné kapituláře a kustody s aktivním hlasem v kongregaci z každé jemu porižené provincie a kustodie;

je také možné, aby ti, kterým nějaká překážka brání v účasti na kapitule, byli zastoupeni mluvčými, které si zvolí, nebo jejich hlasy mohou být jinak nahrazeny v souladu se zvyklostmi;

a že tito bratři takto shromáždění požijí pravomoc konat, nařizovat, uspořádat všechny ostatní záležitosti, které jsou dovoleny jiným bratřím Řádu na základě zákona, zvyku nebo výsady, a zvláště pak pravomoc zvolit si řeholníka ze svého Řádu a Kongregace za pravého generálního vikáře, kterého, pokud získá většinu volebních hlasů, mají co nejdříve po volbě představit či dát představit generálnímu magistrovi

2. Pavel III., bula *Exponi nobis* (Řím, 25.08.1536), ZP 2015/10.

3. Pro parte eorumdem fratrum capuccinorum nuncupatorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut litteras Pauli prædecessoris huiusmodi, et in eis contenta quæcumque approbare et confirmare, ac alias in præmissis opportune providere, de benignitate apostolica dignaremur.

Nos igitur, qui personarum ecclesiasticarum quarumlibet, præsertim vitam eremiticam degentium profectui et felici successui, prout possumus, libenter consulimus, singularum litterarum prædictarum ac quarumcumque aliarum scripturarum, occasione præmissorum forsitan confectarum tenores, præsentibus pro expressis habentes;

necnon per felicis memoriæ Iulium papam III pariter prædecessorem nostrum dilectis filiis fratribus Hieronymo Lançæ siculo et eius sociis asserentibus se capucinos existere consimilemque modo præmisso habitum deferre, in non modicum scandalum et deformitatem Ordinis et congregationis huiusmodi, etiam in forma brevis et quascumque alias litteras, quibusvis aliis in quibuscumque mundi partibus et locis commorantibus, dictum habitum, vel præfato modo consimilem extra obœdientiam superiorum eiusdem congregationis, et nulla habita licentia, earumdem litterarum vigore gestantibus et deferentibus concessas, revocantes,

huiusmodi supplicationibus inclinati, litteras Pauli prædecessoris huiusmodi tenorem, verum etiam, nec ita

3. Tito bratři kapucíni se na nás obrátili s pokornou prosbou, abychom v apoštolské laskavosti ráčili schválit a potvrdit výše uvedený list našeho předchůdce Pavla III. a celý jeho obsah, a stanovili vhodná opatření v dalších uvedených záležitostech.

Proto my, kteří rádi, nakolik můžeme, napomáháme pokroku a úspěšnému rozvoji každé církevní osoby, zvláště těch, kteří vedou poustevnický život, považujeme tímto listem za nově vyhlášený obsah jednotlivých výše uvedených papežských dokumentů a jakéhokoli jiného dokumentu, který by byl vydán u příležitosti těchto dokumentů;

odvoláváme však platnost listu, který ve formě »breve« vydal náš předchůdce Julius III. blažené paměti⁴, a jakýkoliv jiný list, týkající se milovaných synů Sicilana Girolamo Lanzy a jeho druhů, kteří se považovali za kapucíny a oblékali podobný hábit, jako výše popsany, ke značnému pohoršení a potupě výše uvedeného Řádu a kongregace; odvoláváme platnost jakéhokoli jiného listu, třebas i ve formě »breve«, který by uděloval jakékoli osobě, ať by přebývala v jakékoli části světa nebo místě, právo oblékat a nosit uvedený hábit, nebo jemu podobný, pokud by nebyl podřízen pod poslušnost představených uvedené kongregace, a neměl k tomu od nich dovolení.

Protože jsme příznivě nakloněni takovým snažným prosbám, apoštolskou autoritou potvrzujeme a schvalujeme

4. Tj. breve *Exponi nobis* (Julius III., 14.03.1550); publikoval DA POLIZZI F.: »Gli eremiti di San Francesco«, in: *Italia Francescana* 44 (1969), s. 402n. 396-406. Girolamo Lanza zemřel po r. 1587.

Insuper idem Paulus prædecessor vestigijs recolendæ memoriæ Pii Pp. II similiter prædecessoris nostri in ea parte inhærendo, qui alias ex certis causis, auctoritate apostolica, ex certa scientia in favorem familiæ de Observantia interpretatus erat et declaraverat quod, cum Apostolica Sedes generalem totius Ordinis minorum, ministrum generalem et provinciales vicarios ministrorum loco, certis, piis et sanctis respectibus esse voluisset et decrevisset, vicarii ipsi, qui illis præessent et quibus ipsi ex debito eorum professionis obœdient, veri et indubitati ipsorum ministri, cum tales beatus Franciscus, dicti Ordinis institutor, eos esse intendisset, quoadusque præfata Sedes, in cuius arbitrio consistebat, aliud alio respectu ordinare statuisset, essent et perpetuo forent, differentes a prædictis ministris solo nomine, eosque, qui dictis vicariis obœdient, secundum dictæ Sedis determinationem, eorum Regulæ et præcipue in ea parte ubi erat: «*Præcipio firmiter fratribus universis, ut obœdiant suis ministris*», plene et integre satisfacere, auctoritate et scientia prædictis declaraverat et decreverat quod, donec aliter super præmissis per præfatum Sedem ordinatum foret, fratres capuccini prædicti eorum vicariis, prout de vicariis familiæ per dictum Pium prædecessorem, ut præfertur, statutum fuerat, obœdiendo, plene et integre præfata Regulæ satisfacerent, prout in litteris dicti Pauli prædecessoris prædictis plenius continetur.

Tentýž náš předchůdce Pavel III., navázal v této věci na rovněž našeho předchůdce Pia II., ctihodné paměti, který ve své době při výkladu jiných případů vyložil a prohlásil po důkladném obeznámení s věcí apoštolskou autoritou, ve prospěch rodiny observantů³, že když Apoštolský stolec ze zbožných a svatých důvodů rozhodl a nařídil, že bude jeden generální [ministr] celého Řádu Menších [bratří], a provinční vikáři namísto ministrů, takoví vikáři, kteří jim poroučeli, a kterým oni mocí svých řeholních slibů prokazovali poslušnost, byli jejich praví a nepochybní ministři, jakými je zamýšlel mít Zakladatel Řádu blažený František, dokud by jinak nerozhodl Apoštolský stolec, jemuž přísluší uspořádávat vše podle aktuálních okolností. A takovými zůstali trvale, odlišní od ministrů pouze pojmenováním; a ti, kteří podle rozhodnutí uvedeného Stolce prokazovali poslušnost uvedeným vikářům, že plně a dokonale zadosti učinili požadavkům své Řehole, a zvláště té části, kde se říká: "Přísně nařizuji všem bratřím, aby poslouchali své ministry" [Řeh 10,3], prohlásil a nařídil apoštolskou autoritou po důkladném obeznámení, že pokud Apoštolský stolec nestanoví jinak, bratři kapucíni, když prokazují poslušnost svým vikářům, plně a dokonale splňují požadavky Řehole, týmž způsobem, jak bylo stanoveno a vyhlášeno naším předchůdcem Piem II., o vikářích »rodiny«, jak je obsáhleji popsáno v listu uvedeného předchůdce Pavla III.

3. Jedná se o bulu *Circa regularis observantiae professores*, kterou Pius II. dne 12. ledna 1464 vydal pro observanty. Srov. *Bull. Franc.* sv. II, č. 618-619 (č. 1193).

fratrum conventualium nuncupatorum, sicut eatenus servatum fuerat, donec aliud desuper ordinatum a Sede Apostolica fuisset, præsentarent seu præsentari facerent.

Ipseque generalis magister intra triduum a præsentatione sibi facta, ipsum electum vicarium confirmare teneretur, concedendo ei et committendo plenarie vices suas, tribuendo videlicet liberam potestatem et auctoritatem, ac omnimodam facultatem suam super omnes ac singulos fratres eiusmodi Ordinis capuccinos nuncupatos, etiam si alio quovis nomine nuncuparentur, tam in capitibus quam in membris publice et privatim visitandi, congregationes in provinciis et custodiis omnibus eis subiectis, sive pro electione vicariorum, discretorum, custodum et guardianorum, sive pro aliis utilibus negotiis faciendi seu fieri faciendi,

nova loca, conventus seu eremitoria recipiendi, fratres subditos corrigendi et puniendi, excommunicandi et absolvendi, incarcerandi et a carceribus liberandi:

contradictores et rebelles per censuras ecclesiasticas et alia iuris et dicti Ordinis remedia, etiam per invocationem brachii sæcularis vel ecclesiastici, si opus foret, compescendi;

ac generaliter specialiterque omnia et singula circa fratres, conventus, domos, loca et eremitoria huiusmodi faciendi, exercendi et disponendi, ordinandi, administrandi et statuendi, quæ generalis magister dicti Ordinis circa fratres, conventus, domus, loca et eremitoria fratrum conventualium nuncupatorum facere posset, si personaliter adesset vel interesset.

Ac easdem auctoritatem, potestatem, gratias et facultates per ipsum magistrum generalem eidem vicario generali concessas, vel earum partem, aliis fratribus, quos ad hæc iudicaret idoneos, committendi et concedendi;

uvedených bratří konventuálů, jak se činilo doposud, dokud by Apoštolský stolec v této věci nerozhodl jinak;

a uvedený generální magister že je vázán potvrdit volbu do tří dnů od chvíle, kdy mu byl zvolený vikář představen, a udělit mu a předat v plném rozsahu své vlastní pravomoci, tj. plnou a svobodnou pravomoc všeho druhu nad každým jednotlivým bratrem tohoto Řádu, zvaného kapucíni, i když by se snad nazývali jinak, jak nad představenými, tak i nad podřízenými; a také právo vizitovat je veřejně i soukromě; slavit [spolu s nimi] nebo zaříditi slavení (kapitulních) shromáždění ve všech provinciích a kustodiích jim podřízených, ať už za účelem volby vikářů, kustodů a kvardiánů, nebo kvůli projednání jiných užitečných záležitostí;

pravomoc přijímat nová místa, kláštery a poustevny; napravovat a trestat, exkomunikovat i snímat exkomunikaci, uvěznňovat, i propouštět z vězení podřízené bratry;

krotit protivníky a vzbouřence církevními tresty a dalšími vhodnými prostředky, podle obecný zákona, nebo vlastního zákona uvedeného Řádu, bude-li to třeba, i za asistence světské nebo církevní moci;

a dále pravomoc obecně i jednotlivě činit, vykonávat, a uspořádávat, nařizovat, spravovat, a ustanovovat ohledně takových bratří, klášterů, domů a poustevn všechno to, k čemu by byl oprávněn generální magister Řádu, pokud by byl osobně přítomen, nebo osobně vizitoval bratry, kláštery, domy, místa a poustevny bratří konventuálů;

a dále oprávnění subdelegovat tutéž autoritu, moc, milosti, a pravomoci, celistvě nebo částečně, udělené generálním magistrům generálnímu vikáři,

necnon per ipsos predicti vicarii commissarios committi et concedi faciendi.

Et triduo elapso et electo non confirmato, idem electus pro confirmato Sedis Apostolicæ auctoritate cum plenaria potestate huiusmodi, usque ad successoris electionem haberetur, et intra hoc tempus officio suo sine scitu omnium vicariorum et discretorum provincialium, aut maioris partis eorundem, renuntiare nequiret. Posset tamen convocare omnes vicarios et discretos sibi subiectos infra tempus officii sui in loco per ipsum deputando, quoties sibi opus visum foret.

Si vero generalis vicarius infra officii sui tempus ex hac luce migraret, seu alias ab officio amotus foret, vicarius, in cuius provincia mori vel amoveri contingeret, nuntiaret, quam citius posset, omnibus definitivibus capituli generalis immediate præcedentis et omnibus vicariis provincialibus, et de consilio atque consensu duorum vicariorum proximorum determinaret locum et tempus, nisi fuissent per generale capitulum vel per præfatum vicarium ante obitum ipsius et amotionem deputata, et convocaret qui forent evocandi pro successoris vicarii electione celebranda. Quo vacationis tempore, auctoritate Sedis prædictæ exerceret officium vicariatus huiusmodi primus definitivorum prædictorum, vel, ipso deficiente, secundus, et sic de aliis successive cum plenaria potestate præmissa.

Et hoc idem censeretur de vicariis provincialibus, cum eos mori vel amoveri contingeret, ac provincias regi et gubernari per primum et alios definitores successive capituli provincialis immediate præcedentis, prout supra de vicario generali statutum existeret, salva semper et reservata prædicti vicarii generalis, ut præmittitur, potestate.

a zařídít, že tyto pravomoci budou delegovány a uděleny komisařům uvedeného vikáře;

a dále pak, že pokud by uplynuly tři dny, a zvolený by dosud nebyl potvrzen, tento zvolený, že se považuje za potvrzeného mocí Apoštolského stolce, až do zvolení jeho nástupce, s tím však, že během této doby nesmí rezignovat na svůj úřad bez vědomí všech provinčních vikářů a volených kapitulářů, nebo jejich většiny; že však může během svého funkčního období, vždy, když to bude třeba, svolat všechny sobě podřízené vikáře a volené kapituláře, na místo, které určí;

a dále, že pokud by generální vikář během svého funkčního období skončil, nebo byl odvolán z úřadu, vikář, na jehož území nastala smrt nebo odvolání, by o tom musel co nejrychleji informovat všechny definitivy bezprostředně předchozí generální kapituly a všechny provinční vikáře, a stanovil by po poradě a se souhlasem dvou nejbližších provinčních vikářů, místo a čas slavení generální kapituly, pokud již nebyly stanoveny předchozí generální kapitulou, nebo samotným generálním vikářem před jeho skonem či dovoláním, a svolal by na ni všechny, které je třeba svolat, aby se mohlo přikročit k volbě nástupce ve funkci generálního vikáře; a že během uprázdnění úřadu by z pověření Apoštolského stolce zástupně s plnými pravomocemi řídil kongregaci první z uvedených definitivů, nebo pokud by chyběl, pak druhý, a tak dále;

a že totéž platí i o provinčních vikářích, pokud by se stalo že zemřou, nebo budou odvoláni z funkce; že provincie by v takovém případě byly řízeny prvním, nebo dalšími definitivy v pořadí podle bezprostředně předchozí kapituly, jak to bylo výše řečeno o generálním vikáři; pochopitelně s výjimkou toho, co bylo řečeno o pravomoci generálního vikáře;

Generalis vero tam magister prædictus, quam minister Ordinis minorum huiusmodi, aut quisquam ministrorum seu magistrorum provincialium seu aliorum fratrum dicti Ordinis, tam conventualium quam de « familia » sive de Observantia nuncupatorum, donec aliter per Sedem prædictam ordinatum foret, prædicto vicario generali, seu ceteris vicariis, vel cuipiam fratri eiusdem congregationis de capuccinis nuncupatæ molestiam seu impedimentum aliquod inferre non auderet, nec præsumeret, sub pena excommunicationis latae sententiæ, privationis officii omniumque actuum legitimorum.

Nisi quod præfatus magister generalis, donec aliter per ipsam Sedem ordinatum foret, per se dumtaxat personaliter visitare et corrigere posset et valeret prædictum vicarium generalem seu fratres, domum, locum et eremitorium eorundem fratrum capuccinorum nuncupatorum, pie, benigne et caritative ad meliorem frugem provocando.

Et si quemquam reperiret criminosum, ipsum vicarium de consilio et assensu maioris partis vicariorum præmissorum, ceteros vero de consilio et assensu maioris et sanioris partis fratrum domus, eremitorii, loci vel conventus visitorum, in eodem loco et non extra, corrigere valeret et punire, pænitentiarum et emendare, secundum quod delicti qualitas exigeret faciendum. De regimine vero et cura prædictorum fratrum capuccinorum nuncupatorum se aliter non intromitteret.

Districtius inhibens quibuscumque personis, cujuscumque conditionis existerent, sub excommunicationis latae sententiæ pena, eo ipso incurrenda, ne Habitum per eos deferri solitum, nisi sub præfati Vicarii Generalis, pro tempore existentis obedientia, et cura permanent, gestare quoquo modo præsumerent.

a že ani výše uvedený generální magistr ani generální ministr Řádu Menších bratří, ani kdokoli jiný z provinčních magistrů a ministrů tohoto Řádu, ať už by to byli konventuálové, či »rodina«, neboli observanti, nemá působit obtíže a překážky, leč by Apoštolský stolec nařídil jinak, výše uvedenému generálnímu vikáři a ostatním vikářům, ani jakémukoliv jinému bratru této kongregace, nazývané kapucíni; a to pod trestem exkomunikace nastupující bez vyhlášení, zbarvení úřadu a schopnosti konat zákonné úkony;

pouze s výhradou toho, že uvedený generální magistr, dokud Apoštolský stolec nerozhodne jinak, smí právoplatně, pouze on sám, vizitovat a napravovat uvedeného generálního vikáře či bratry, domy, místa a poustevny těchto bratří kapucínů, aby je dobrotivě a láskyplně pobízel k lepšímu životu;

a kdykoli by našel nějaké provinění, že může napravovat, trestat, ukládat pokání a zadostiučinění, přiměřená závažnosti provinění, a to za těchto podmínek: pokud by se jednalo o generálního vikáře, jedná po poradě a se souhlasem většiny uvedených vikářů; u ostatních bratří pak po poradě a se souhlasem početnější a zdravější části bratří vizitovaného domu, či poustevny, místa či kláštera, a pouze v rámci nich, nikoli vně; kromě toho však, že se nemá vměšovat do řízení a správy uvedených bratří, zvaných kapucíni;

přísně také zakázal jakékoli osobě, jakéhokoli stavu, pod trestem exkomunikace nastupující automaticky bez vyhlášení, nosit hábit, který obvykle oblékají tyto bratři, pokud byl nebyl podřízen pod poslušnost a řízení uvedeného aktuálního generálního vikáře.